

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky
k o n c e p t

II. ÚS 308/09-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. F., S., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 10 Er 1/2005 a Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 9 CoE 20/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2009 doručená sťažnosť JUDr. J. F., S. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Okresným súdom Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 Er 1/2005 a Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 9 CoE 20/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 23. júla 2009.

Zo sťažnosti a z priložených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ na základe poverenia okresného súdu exekučne vymáhal pohľadávku oprávnenej B., a. s. proti

povinnému Ľ. K. (ďalej len „povinný“) vo výške 311 285 Sk s príslušenstvom. Exekučným príkazom z 20. februára 2005 sa nariadil predaj polovičného spoluvlastníckeho podielu k označeným nehnuteľnostiam patriacim vlastnícky povinnému. Ešte pred vykonaním dražby v termíne určenom dražobnou vyhláškou došlo k tomu, že o kúpu spoluvlastníckeho podielu prejavil záujem ďalší spoluvlastník J. K., ktorý zložil na účet sťažovateľa cenu spoluvlastníckeho podielu určenú znaleckým posudkom. V dôsledku tejto skutočnosti sťažovateľ už dražbu neuskutočnil a 14. februára 2007 požiadal okresný súd o schválenie nadobudnutia polovičného spoluvlastníckeho podielu povinného ďalším spoluvlastníkom J. K. Uznesením okresného súdu č. k. 10 Er 1/2005-111 zo 16. augusta 2007 bolo rozhodnuté, že sa neschvaľuje nadobudnutie polovičného spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom J. K. Uznesenie vydala vyššia súdna úradníčka. Keďže proti uzneseniu podali oprávnené osoby včas odvolanie, podaním odvolania došlo k zrušeniu uznesenia a vo veci musel opätovne rozhodovať sudca. Uznesením okresného súdu č. k. 10 Er 1/2005-169 z 3. novembra 2008 opätovne nebolo schválené nadobudnutie polovičného spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom J. K. Toto uznesenie vydala sudkyňa okresného súdu. Podľa názoru okresného súdu sťažovateľ porušil viacero ustanovení Exekučného poriadku vzťahujúcich sa na exekúciu predajom spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam. Za závažné pochybenie považuje hlavne to, že sťažovateľ nepovažoval za jednu zo spoluvlastníkov aj J. K. (manželku povinného) a nedoručil jej preto upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie predajom spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, exekučný príkaz o predaji spoluvlastníckeho podielu, oznámenie o čase a mieste oceňovania nehnuteľnosti, znalecký posudok a dražobnú vyhlášku. Pritom J. K. sa stala spoluvlastníčkou s poukazom na ustanovenie § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka uplynutím trojročnej lehoty od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku okresného súdu, ktorým došlo k zrušeniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi ňou a povinným. Vzhľadom na túto skutočnosť polovičný spoluvlastnícky podiel patriaci pôvodne do bezpodielového spoluvlastníctva povinného a J. K. sa transformoval ex lege na ich podielové spoluvlastníctvo, a to po jednej štvrtine pre každého z nich. Keďže sťažovateľ ponúkal na odkúpenie ostatným spoluvlastníkom polovičný spoluvlastnícky podiel povinného, hoci povinný vlastnil iba štvrtinu, nebolo možné priznať J. K. vlastnícke právo. Okrem toho postupom sťažovateľa ďalšia spoluvlastníčka J. K. vôbec nedostala možnosť

spoluvlastnícky podiel povinného odkúpiť. Z poučenia uvedeného na konci uznesenia vyplýva, že odvolanie proti nemu nie je prípustné. Napriek tomu proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoE 20/2009 z 28. mája 2009 bolo odvolanie sťažovateľa odmietnuté. Podľa zistenia krajského súdu sťažovateľ uznesenie okresného súdu prevzal 10. novembra 2008 a odvolanie odovzdal na poštovú prepravu 3. decembra 2008, teda po uplynutí zákonnej pätnásťdňovej lehoty. Okrem toho sťažovateľa nebolo možné ani považovať za účastníka exekučného konania, lebo mu zákon priznáva takéto postavenie iba v tej časti konania, ktorá sa týka trov exekúcie. Nebol preto ani oprávnený na podanie odvolania. Napokon z ustanovenia § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva inter alia, že odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak. Z ustanovenia § 166 ods. 3 Exekučného poriadku vyplýva, že nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu podlieha schváleniu súdom. Exekučný poriadok proti tomuto rozhodnutiu výslovne podanie odvolania nepripúšťa. Znamená to, že odvolanie bolo treba odmietnuť jednak ako oneskorene podané, ďalej ako podané neoprávnenou osobou a napokon ako neprípustné.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd tak uznesením vydaným vyššou súdnou úradníčkou, ako aj uznesením vydaným sudkyňou, ale následne aj krajský súd porušili ustanovenie § 166 ods. 2 Exekučného poriadku a ustanovenie § 374 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, čím hrubo zasiahli do princípu právnej istoty vyplývajúceho z čl. 1 ods. 1 ústavy. Poukazuje pritom aj na nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 334/07, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99. Zdôrazňuje, že pri opakovaní v rovnakých podmienkach má súd dať rovnakú odpoveď a obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom posudzované. Ochrana legitímneho očakávania je pritom integrálnou súčasťou vlády práva, pretože ak jeden zo spoluvlastníkov zloží sumu podielu, ktorý sa má vydražiť, považuje sa za vlastníka momentom zaplatenia tejto sumy ex lege, ako to vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. MCdo 46/2003, keďže ide o prechod vlastníckeho práva na základe iných skutočností. Aj keď Exekučný poriadok výslovne neustanovuje procesný postup, je irelevantné rozhodnúť opačne.

Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd v kontexte svojich právomocí vzniknutý protiprávny stav zrušil.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 10 Er 1/2005, treba sťažnosť považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Okresný súd vydal v konaní dve uznesenia, a to najskôr uznesenie zo 16. augusta 2007, o ktorom rozhodla vyššia súdna úradníčka, a potom uznesenie z 3. novembra 2008, o ktorom rozhodla sudkyňa. Hoci ústavnému súdu nie je známe, kedy presne bolo sťažovateľovi doručené uznesenie č. k. 10 Er 1/2005-111 zo 16. augusta 2007, muselo sa tak stať ešte pred dňom 3. novembra 2008, kedy vo veci rozhodovala sudkyňa. Preto sťažnosť ústavnému súdu, ktorá bola odovzdaná na poštovú prepravu 23. júla 2009, je oneskorená.

Okrem toho nie je daná ani právomoc ústavného súdu skúmať uznesenie okresného súdu č. k. 10 Er 1/2005-111 zo 16. augusta 2008.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal okresný súd prostredníctvom zákonnej sudkyne. Tým je vylúčená právomoc ústavného súdu.

Uznesenie okresného súdu č. k. 10 Er 1/2005-169 z 3. novembra 2008 bolo sťažovateľovi doručené 10. novembra 2008 (ako to vyplýva z uznesenia krajského súdu). Aj v tomto prípade preto sťažnosť ústavnému súdu, ktorá bola odovzdaná na poštovú prepravu 23. júla 2009, je oneskorená.

Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 9 CoE 20/2009. Túto časť sťažnosti treba považovať za podanie niekoho zjavne neoprávneného.

Z listinných dôkazov predložených ústavnému súdu je nepochybné, že v exekučnom konaní sťažovateľ nebol účastníkom konania, keďže vo veci nejde o uplatňovanie jeho

nároku na trovy konania. Preto je vylúčené, aby v tomto konaní mohli byť porušené označené práva sťažovateľa.

Okrem toho možno túto časť sťažnosti považovať aj za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom môže sa stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Krajský súd odvolanie sťažovateľa odmietol z viacerých dôvodov, z ktorých každý sám osebe by postačoval na odmietnutie sťažnosti bez meritórneho skúmania odvolacích

námietok. Išlo o to, že odvolanie bolo podané oneskorene, neoprávnenou osobou a neprípustné.

Sťažovateľ uvedené závery krajského súdu v ničom nespochybňuje. Netvrdí teda, že odvolanie podal v zákonnej lehote a neargumentuje ani v tom zmysle, že bol oprávnenou osobou a že proti uzneseniu okresného súdu bolo odvolanie prípustné. Uvádza iba svoje námietky týkajúce sa posúdenia merita veci.

Za situácie, keď argumenty krajského súdu sťažovateľ nenapáda a tieto sa ani z pohľadu ústavného súdu nejavia ako arbitrárne, či zjavne neodôvodnené, ústavný súd nevidí dôvod na to, aby do záverov krajského súdu zasiahol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2009

Lajos Mészáros
predseda senátu

K!

- opíš 2 x
- 1 x zašli sťažovateľovi
- 1 x spis
- vyznač v reg. II. ÚS skončenie odmietnutím pre oneskorenosť, nedostatok právomoci a podanie zjavne neoprávnenou osobou.